

Szörényi László: Felmondás

BY EGYHÁZ ÉS TÁRSADALOM ON 2013.03.01

Az egész világsajtó azon gyötrődik, hogy miért mondott le XVI. Benedek. Boldog buzgalommal mutatnak fel állítólagos szakértőket, akik tudják a dürgést. Jobb lenne, ha olvasnának, de nem tudnak. Már mint latinul, tudniillik a pápa latinul adta elő lemondási szándékát. Az is egy nyelv, akkor is, ha vannak olyan magyar egyetemek, amelyek ezt nem ismerik el. Minden nyelvnek megvan a maga szakszóincse, ezen belül pedig minden alkalmazott szónak olyan, szivárványfényeket sugárzó kisugárzása, amelyek csak akkor érthetőek, hogyha az olvasók, a lehetséges, vagy megcélzott olvasók értik azt a nyelvet, nemcsak azon a szinten, ahogyan meg lehet fejteni egy fájdalomcsillapító utasítását, hanem ennél valamelyest gazdagabban, különösen, hogyha tudják, hogy a pápa műveltsége egy kevésbé talán fölülmúlja a lóhúst marhahúsba vegyítő EU-s vállalkozók beszélőkészségét.

XVI. Benedek már csak ilyen fajta különleges figura. Lemondását ugyanis latinul jelentette be. Ebben a következő mondatot szeretném egy kissé elemezni: „Conscientia mea iterum atque iterum coram Deo explorata ad cognitionem certam perveni vires meas ingravescente aetate non iam aptas esse ad munus Petrinum aequè administrandum.” A Új Emberben ez így jelent meg magyarul: „Miután ismételtén megvizsgáltam lelkiismeretemet Isten előtt, eljutottam arra a bizonyosságra, hogy erőnlétem előrehaladott korom miatt már nem alkalmas arra, hogy megfelelő módon gyakoroljam a péteri szolgálatot.” Nagy baj, hogy a fordítás nem vette figyelembe, hogy a pápa milyen nyelven akart írni! Ugyanis a latint nem olyan angolként használta, mint egy azerbajdzsán akadémikus, hanem úgy, mint egy német humanista (aki természetesen nem az angolt, hanem a latint használta nemzetközi nyelvként). Elhelyezett jelzéseket, amelyeket stilisztikai választásaival a klasszikus római szerzők híres és egyértelmű helyeire utalva egyértelműsített. Ilyen az „iterum atque iterum” is. Ez ugyanis Vergilius Aeneisének II. énekére utal, ahol a költő a főhős, Aeneas szájába adva arról a szörnyű keresésről számol be, amelyet szülővárosából, Trójából való menekülés közben élt át, amikor is felesége elveszett.

Kartal Zuzsa így fordítja ezeket a sorokat:

„Szólítom mégis, merem újra meg újra az árnyat,

Tölteni bús kiáltással végig az úton,

és keresem, de hiába nevéen szólítva Creúsát. „

Aeneas azért menekült Trójából, mert az örökre elbukott, illetve eredeti helyén nem volt többé fönntartható, az istenek úgy döntöttek, hogy egy újabb helyen, Itáliában, a későbbi Róma őseként fog újjászületni! Véleményem szerint a pápa azért nyilatkozott latinul lemondásáról, mert más nyelven ezt a finom célzást, azt ugyanis hogy Rómának, mint a kereszténység fővárosának vége, nem tudta volna elmondani.

Pedig milyen jól kezdődött az egész! 2005. április 18-án, egész nap a Bródy Sándor utcai Olasz Intézetben ültem, volt egy konferencia a magyarországi latin irodalomról. A jámbor olaszok már korábban bevezették a dohányzás elleni tilalmat, ezért egész nap nem tudtam rágyújtani. Szerencsére este öt és hat között volt egy szünet, amikor kimehettünk az utcára füstölni. Az eső zuhogott. Büszkén pipázva elhatoltam a Bródy Sándor utca 30. szám alatti Hány Borozóig. Kedves helyem volt hajdan, egyetemista ősidőmben. A Hány Borozó 2005. április 18-án éppen „Bajor Söröző” névre hallgatott. Lementem a lépcsőn, vendéget nem, de egy szál pincért találtam, aki cigarettázott, és megengedte, hogy én viszont pipázzak. Kérdeztem, hogy mennyire bajor az ő sörük?! Közölte, hogy rákospalotai, de azért iható. Ez igaz volt, tanúsíthatom. Hála ébredt szívemben. Imádkoztam Istenhez: „Uram, egy hete kommentáltam II. János Pál pápa temetését a Hír Tévében. Utána két nappal beszéltem az M2-n II. János Pál pápa irodalmi érdemeiről, Joseph Ratzinger tanulmánya alapján. Az álbajor sör iható. Segítsél tehát abban, hogy a most folyó konklávén idején a bajor Ratzingert válasszák meg pápának!”

Másnap hajnalban keltem, meg is érkeztem, 12 óra 55-kor Rómába. Kissé ernyedten közöltem a Római Magyar Akadémia illetékeseivel, hogy csak akkor ébresszenek fel, de akkor azonnal, ha felszállt a fehér füst a Szent Péter téren! Nem sokat aludtam, mert felrugdostak. Rohantam, mit egy nyuszi, ezért viszonylag jó helyet foglalhattam el a Szent Péter téren, attól eltekintve, hogy körülöttem csupa olyan haladó olasz állt, aki üvöltve szidalmazta Ratzingert. Én csak mosolyogva kacsintottam rájuk, szegény haladárookra. Mikor egy túlsúlyos dél-amerikai bíboros kihirdette, hogy ki a nyertes, kegyesen közöltem a környékemen található magyar liberálisokkal, hogy a Római Magyar Akadémiára visszamenet van egy bajor söröző, ahová meghívom őket egy korsóra.

A néptelen józsefvárosi sörözőben megejtett imámat befolyásolta a lehetséges pápa irodalmi műveltsége, latitudása, szeretete a macskák iránt – egyiket még sétáltatta is sokáig – valamint (és ezt akkor még nem tudhattam) vonzódása a macikhoz. (Ez nálunk családi vonás!) Mint tudjuk, a pápa címerül egy olyan medvét választott, aki könyveket cipel a hátán. Ez tulajdonképpen Szent Korbiniánus címere, aki a bajorországi Freising első püspöke volt. Ő ugyanis mint frank születésű remete, időnként elzarándokolt Rómába, és akkor könyveit egy szamár vitte. Azonban egyszer csak a szamarát megette egy alpesi medve Dél-Tirolban. Ő azonban nem jött zavarba, megfeddte a medvét: – Mivel pillanatnyilag más megoldás nincs, ezért te fogod szállítani a könyveket! –

Lemondott?! Szerintem felmondott! Olyannak találta egyházát, amelyben az idióták az ő finom módszereivel megszólíthatatlanok. Ugyanakkor rászorulnak a megszólításra, hiszen neki, pápáként át kellett élnie azt a rettenetes élményt, amit Jézus élt át a Getszemáni kertben: „Éppen, mert ő a Fiú, végső valóságában látja a gonoszság egész mocskos áradatát. A hazugság és gőg minden hatalmát, a gonosz rafinériáját és szörnyűségét, ahogy az élet álarcát ölti magára, s állandóan a létet rombolni, az életet meggyalázni és megsemmisíteni igyekszik.” (XVI. Benedek: A Názáreti Jézus, II, fordította: Martos L. Balázs, Budapest, 2011, 121.)

Imádkozzunk érte. Reméljük, hogy az általa még értett keresztény — antik görög /római szimbolikában megfogható vigasz vagy útmutatás jusson osztályrészéül. Creusáé, aki az elhagyandó

régi haza helyett kijelölte az új Trója helyét, vagy Szűz Máriáé, akire ő a felmondást bejelentő búcsújában rábízta egyházunkat.

Én rövidre akartam zárni a Hány-borozót. Nincs már, pusztá helyét is fölszámolták. Jelenleg Vidám Étteremnek hívják, de az is zárva van. Egy körülbelül százötven éves ifiasszony énekel benne retro-szocialista dalokat, akkor is, ha már nem egészen fiatal. Csak ihatatlan söröket lehet benne inni, pontosabban lehetne, ha nyitva tartanának, de ez nem adatik, viszont a pince másik felében egy ügyvéd ütötte fel irodáját.

Pedig Móricz Zsigmond jól ismerte az emberiséget, sőt még a magyarokat is. Ő a legremekebb magyar írók soraiba iktatta Garay Jánost, kizárólag egy műve, azaz Az obsitos miatt. Megírta azt, hogy mi magyarok akkor szűnünk meg magyarnak lenni, ha már nem értjük meg többé Hány János üdvös hazugságait. Arról, hogy hogyan engedte szabadon az általa elfogott Napóleont a Mária Lujza iránt tanúsított lovagiasságtól vezettetve, vagy hogy hogyan szalonnázott együtt Ferenc királlyal és császárral, miközben a kétfejű sas kerepelt a háztetőn . Félt attól, hogy mi magyarok is olyanok leszünk egykoron, mint a görögök, akik már bámulják,de nem tartják sajátjuknak Odüsszeuszt!

Magyarként, európaiként is félek. Ha nem értjük meg XVI. Benedek latin felmondásának irodalmi célzásait, akkor végünk van.

megjelent: Magyar Nemzet 2013.02.25

Mentve: 2013.10.11.

<https://www.egyhazestarsadalom.hu/2013/03/01/szorenyi-laszlo-felmondas/>